

MLDC-SUT-FYJC-31012024/300-400/BK-25

Q.1.A. Select the most appropriate answer from the alternatives given below and rewrite the sentence. 05

1. Depreciation arises because of _____.
a. Weave & tear b. inflation c. loss in business d. profit in business
2. Depreciation = $\frac{\text{Cost of asset} - \text{scrap value}}{\text{Estimated life of Asset}}$
a. Cost of asset b. purchase price c. installation charges d. months
3. Errors which compensate the effect of each other are called _____ errors.
a. compensating b. one sided c. two sides d. clerical
4. One sided errors are disclosed by _____.
a. Trial Balance b. Suspense Account c. Journal d. Ledger Account
5. If the trial balance shows a short credit the suspense account will have a _____ balance.
a. debit b. zero c. credit d. nil

Q.1.B. Give one word / term / phrase for each of the following statements : 05

1. Errors which can be rectified without passing rectification entries.
2. Account to which difference in Trial Balance is transferred.
3. The method of charging depreciation under which depreciation is calculated on balance amount.
4. Petty Cash Book in which the payment side is ruled in suitable columns.
5. Taking the total more while closing books of accounts.

Q.1.C. State whether the following statements are true or false : 05

1. Imprest System is a system of controlling petty cashier.
2. A trial balance can agree in spite of certain errors.
3. Transaction not recorded in the books, is an error of commission.
4. If purchase book is under casted, purchase account is debited in rectification.
5. Depreciation increases the value of the asset.

Q.2. Enter the following transactions in a Petty Cash Book having analysis columns for the month of November, 2019. 10

2019 Nov.

- 1st Cash balance Rs.150/- Advance received from chief cashier Rs.2000/-
- 3rd Paid for postage Rs.55/-
- 4th Purchased 4 office files @ Rs.50/- each.
- 5th Gave tips to watchman Rs.50/-
- 12th Paid for printing Rs.165/-
- 16th Paid Electricity bill Rs.300/-.
- 19th Paid for repairs Rs.100/-.
- 22nd Paid to Mr. Vitthal in settlement of his account Rs.250/-
- 26th Purchased table Rs.250/-.
- 28th Purchased stamp pad Rs.80/-, Carbon paper Rs.40/-.
- 29th Paid for mobile bill Rs.400/-.
- 30th Paid lunch bill for travelling salesman Rs.150/-

MLDC-SUT-FYJC-29012024/100-200/ECO-25

Q.1.A. Choose the correct option :

03

1. Stages of demographic transition
 - a. High Birth rate and high death rate.
 - b. High Birth rate and low death rate
 - c. Low Birth rate and High death rate
 - d. Low Birth rate and low death rate

Options : 1. a & b 2. a, b & d 3. a & d 4. a, c & d

2. Industrial Unemployment :

- a. Disguised Unemployment
- b. Educated Unemployment
- c. Frictional Unemployment
- d. Seasonal Unemployment

Options : 1. a, b & c 2. only 'd' 3. only 'c' 4. a, b & d

3. Correct reasons for population explosion in India :

- a. Literacy
- b. Universal Marriage System
- c. Joint Family System
- d. Upliftment in lifestyle

Option : 1. a, b 2. b, c 3. a, b & d 4. None of above

B. Find the odd word :

03

1. Urban Unemployment
 - a. Educated Unemployment
 - b. Industrial Unemployment
 - c. Disguised Unemployment
 - d. Technological Unemployment

2. Causes of low death rate.

- a. Illiteracy
- b. Nutritious Food
- c. Decline infant mortality rate
- d. Infrastructure

3. Concept of Unemployment

- a. Involuntary Unemployment
- b. Voluntary Unemployment
- c. Under employment
- d. Frictional Unemployment

C. Assertion & Reasoning

04

- i. (A) is true but (R) is False
- ii. (A) is false but (R) is True
- iii. Both (A) & (R) true & (R) is the correct explanation of (A)
- iv. Both (A) & (R) true & (R) is not the correct explanation of (A)

From the above options i), ii), iii), iv), choose the correct option for the below given Assertion & Reasoning Questions.

1. Assertion (A) – Unemployment is found both in rural & urban areas.
Reasoning (R) – Under employment arises when employed person contribute more than their capacity.
2. Assertion (A) – According to 2011 Census India is the second largest populated country in the world.
Reasoning (R) – In India Meta preference is much higher.
3. Assertion (A) – Frictional Unemployment arises due to break down of machinery
Reasoning (R) – Frictional Unemployment is permanent in nature
4. Assertion (A) – India is experiencing population explosion.
Reasoning (R) – India is in the First Stage of demographic transition.

Q.2. Identify & explain the concepts from the given illustration (Any Two)

04

1. Natural resources exceed the population growth.
2. Viha, a C.A. degree holder girl, is not ready to work in a domestic company & so is jobless.
3. Difference between Birth rate & death rate.

Q.3. State with reasons whether you agree or disagree with the following statements (Any One)

04

1. India is an under populated country.
2. There is disguised unemployment in India.

Q.4. Answer in detail (Any One)

07

1. What is Unemployment & explain the causes of unemployment in India.
2. Explain the theory of demographic transition.

SUT: ENGLISH: FYJC-25 MARKS

PROSE

Q 1 (A) Read the following extract and complete the following activities. 7

The second thing we are wanting in is recognition of the principle of fraternity. What does fraternity mean? Fraternity means a sense of common brotherhood of all Indians—if Indians being one people. It is the principle which gives unity and solidarity to social life. It is a difficult thing to achieve. How difficult it is, can be realized from the story related by James Bryce in his volume on American Commonwealth about the United States of America. The story is—I propose to recount it in the words of Bryce himself—that—

“Some years ago the American Protestant Episcopal Church was occupied at its triennial convention in revising its liturgy. It was thought desirable to introduce among the short sentence prayers a prayer for the whole people, and an eminent New England divine proposed the words ‘O Lord, bless our nation.’ Accepted one afternoon on the spur of the moment, the sentence was brought up next day for reconsideration, when so many objections were raised by the laity to the word ‘nation’ as importing too definite a recognition of national unity, that it was dropped, and instead there were adopted the words ‘O Lord, bless these United States’.”

A1. State whether the following sentences are True or False. 2

- i. Fraternity means common sense.
- ii. The laity objected to the word ‘nation’ immediately after the short prayer was proposed.

A2. ‘Fraternity leads to social stability’. Explain the statement in 50 words. 2**A3. Write your views/opinions in 50 words on the following topics: 2**

‘Role of youth in creating social awareness’.

A4. How difficult it is, can be realized from the story related by James Bryce in his volume on American Commonwealth about the United States of America. 1

(Find out the ‘Preposition’s from the above statement and rewrite them)

(B1) Non-Textual Grammar: 3

- I. Teachers and students working together have demonstrated an amazing ability to usher in change. (*Identify and state the tense*)
- II. The doctor said, “I have given an injection and it will make you sleep.” (*Rewrite the sentence into ‘indirect speech’*)
- III. The police arrested the smuggler. (*Change the voice*)

POETRY & POETIC APPRECIATION

Q 2 (A) Read the following extract and complete the following activities.

6

Earth has not anything to show more fair:
 Dull would he be of soul who could pass by
 A sight so touching in its majesty:
 This city now doth, like a garment, wear
 The beauty of the morning; silent, bare,
 Ships, towers, domes, theatres, and temples lie
 Open unto the fields, and to the sky;
 All bright and glittering in the smokeless air.

Never did sun more beautifully steep
 In his first splendour, valley, rock, or hill;
 Ne'er saw I, never felt, a calm, so deep!
 The river glideth at his own sweet will:
 Dear God! the very houses seem asleep;
 And all that mighty heart is lying still!

A1. Match the following column 'A' with column 'B'.

2

'A'	WORDS	'B'	MEANINGS
1	Sun	a	Seem slip
2	Air	b	In his first splendour
3	River	c	Glideth at his own sweet will
4	Houses	d	Beautiful
		e	Smokeless

A2. Why is the atmosphere 'silent' and 'bare'? Explain.

2

A3. Name and explain the figures of speech in following line.

2

'Earth has not anything to show more fair:
 Dull would he be of soul who could pass by'

(B) Poetic Appreciation:

4

Write the poetic appreciation of the following poem with help of the points.

Sitting in a porchway cool,
Sunlight, I see, dying fast,
Twilight hastens on to rule.
Working hours have well-nigh past.
Shadows run across the lands:
But a sower lingers still,
Old, in rags, he patient stands.
Looking on, I feel a thrill.
Black and high, his silhouette
Dominates the furrows deep!
Now to sow the task is set.
Soon shall come a time to reap.
Marches he along the plain
To and fro, and scatters wide
From his hands the precious grain;
Muse I, as I see him stride.
Darkness deepens. Fades the light.
Now his gestures to mine eyes
Are august; and strange; his height
Seems to touch the starry skies.

Points:

- About the poet / title:
- Theme of the poem:
- Special features:
- Values/message:
- Your opinion about the poem:

DRAMA

Q3. Answer the following questions.

5

Choose the correct option and rewrite the sentence.

- 1. Who tells Puck to use a love spell on Demetrius?**
 - a. Oberon
 - b. Titania
 - c. Helena
 - d. No-one, Puck decided to do it himself

- 2. Which of the following is not one of Titania's fairy servants?**
 - a. Goodfellow
 - b. Mustardseed
 - c. Cobweb
 - d. Moth

- 3. Why does Helena go into the woods?**
 - a. To escape her father
 - b. To have an adventure
 - c. To follow Hermia
 - d. To follow Demetrius

- 4. Hippolyta is the queen of ...**
 - a. Athens
 - b. Sparta
 - c. The fairies
 - d. The Amazons

- 5. Who is the author of 'Midsummer Night's Dream'.**

-----all the best-----

SVT: FRENCH MARKS: 25.

Q1. A. Répondez en français en phrase complètes (3 au choix) (3)

1. Nommez deux pays où le français est une langue officielle.
2. Quand ont-ils de grandes vacances en France pour les écoles?
3. Quel est le sport national au Canada ?
4. Qu'est-ce que vous allez faire ce week-end ?

Q2. Reliez les deux colonnes: (3)

1. le musée moderne	a. Charles de Gaulle-Étoile
2. Le métro	b. Le Centre Georges-Pompidou
3. La Station	c. le plus commode pour voyager à Paris

Q3. Vocabulaire:

A. Complétez les phrases ou mot ou une expression juste. (3 au choix) (3)

1. Quand on n'a pas assez d'argent , on va à _____ (des banques sont fermer)
2. En France, en hiver il neige. Tout _____
3. Le quartier de Montmartre a l'air _____
4. Le gagnant du Tour de France porte le _____.

B. Quand dit-on dans les situations suivantes: (3 au choix)

1. À Mumbai, il pleut beaucoup , il y a beaucoup des inondations. Vous dites _____
2. Vous cherchez de la gare, vous demandez la direction _____
3. Vous achetez une écharpe, vous demandez le prix au vendeur, vous dites _____
4. Un ami vous demande de l'accompagner au ballet, mais vous n'aimez pas le ballet vous dites : _____

Q4. Grammaire

1. Conjuguez les verbes entre parenthèses au présent (3 au choix) (3)

1. Il _____ en hiver (neiger)
2. Nous _____ la leçon (commencer)
3. On _____ les raisins en automne (cueillir)
4. Mon père _____ un mel à son ami à New York (envoyer)

2. Faites comme indique: (5 au choix) (5)

1. Nous mangeons des gâteau délicieux. (Mettez au singulier)
2. En _____ mois sommes-nous? (adjectifs interrogatifs quel, quels, quelle, quelles)
3. Il parle de _____ appartement (complétez avec les adjectifs démonstratifs)
4. _____ arrive-t-il en retard? (complétez avec où, quand, pourquoi)
5. Ce sont mes étudiants qui sont très intelligents. (remplacez avec pronom toniques)
6. Tu montes _____ premier étage (complétez avec une préposition)
7. Où est le collège _____ garçon? (complétez avec les articles contractés)

Q5. Écrivez un paragraphe sur le sujet <Mes loisirs> (5)

1. Beantworte bitte die folgenden Fragen! (nur 3) (3)
 - a. Was ist dein Vater von Beruf?
 - b. Wann stehst du an den Wochentagen auf?
 - c. Wie groß ist deine Wohnung?
 - d. Welche Möbelstücke hat dein Wohnzimmer?
2. Leseverständnis: Lies die folgenden Texte und bearbeite die Aufgaben. (8)

Mein Tag

Ich bin Anna, bin 16 Jahre alt und Schülerin in „Agnes von Hohenstaufen“ Schule in Stuttgart. Morgens stehe ich um kurz vor 7 Uhr auf. Ein Wecker klingelt (Alarm rings) und ich stehe auf. Zuerst gehe ich auf die Toilette, dann kommt Zähne putzen. Danach dusche ich - zuerst ganz warm und am Ende nehme ich kaltes Wasser. So werde ich richtig wach. Ich ziehe ich mich an. Meine Kleider liegen auf dem Bett. Das mache ich jeden Abend vor dem Schlafen. Ich will morgens keine Zeit verlieren (lose). So kann ich ein bisschen später aufstehen.

Ohne Frühstück geht es nicht, ich habe Hunger am Morgen. Meistens esse ich Müsli oder Toast mit Marmelade. Ich trinke auch Tee oder Kaffee. Ich muss noch mein Bett machen. Das dauert nur eine oder zwei Minuten. Dann muss ich schon losgehen, denn mein Schulbus kommt um 8.30 Uhr und ich habe wenig Zeit. Meine Schule ist von 9 Uhr bis 15 Uhr. Nach der Schule komme ich am Nachmittag nach Haus. Dann mache ich meistens die Hausaufgaben. Um 17 Uhr kommt mein Tanzlehrer. Der Tanzunterricht dauert eine Stunde. Das mag ich sehr. Tanzen und Fußball spielen sind meine Hobbys. Vor dem Abendessen habe ich noch eine Stunde Zeit. Ich treffe meine Freunde und wir spielen meistens Fußball. Ich komme um 19 Uhr zurück. Ich helfe meiner Mutter beim Kochen und dann um 20 Uhr ist das Abendessen. Die ganze Familie isst immer zusammen zu Abend. Bevor ich ins Bett gehe, sehe ich ein bisschen fern. Dann schlafe ich gegen 22 Uhr.

- i) Beantworte die folgenden Fragen. (2)

- (1) Wie heißt Annas Schule?
- (2) Was isst Anna zum Frühstück?

- ii) Sind die folgenden Sätze Richtig oder Falsch?

Bitte korrigiere den falschen Satz.
 Are the following sentences true or false? Please correct the false sentence. (3)

- (1) Annas Schule dauert 6 Stunden..
- (2) Abends von 5 Uhr bis 6 Uhr hat Anna Tanzunterricht.
- (3) Anna hilft ihrer Großmutter beim Kochen.
- (4) Die Familie isst das Abendessen nie zusammen.

- iii) Suche aus dem Text (3)

- (1) zwei trennbare Verben
- (2) zwei Präpositionen
- (3) Gegenteile für früher und viel

3. Grammatik

(10)

a. Ergänze das Verb! (Nur 2)

(2)

- i. _____ du deine Großeltern jeden Tag _____. (A. ruft...an; B. rufst...an)
- ii. Der Film _____ um 15 Uhr _____. (A. fängt...an; B. fangt ...an)
- iii. Rashmi _____ gern in D-Mart _____. (A. kauft...ein; B. kaufen...ein)

b. Ergänze bitte das Modalverb! (nur 2)

(2)

- i. Rohans Schwester _____ einen Brief schreiben. (A. wollte, B. will)
- ii. Soha _____ ihren Onkel in Berlin besuchen. (A. möchte B. möchten)
- iii. Du _____ dein Zimmer schön aufräumen. (A. müsst, B. müsst)

c. Ergänze die richtige Konjunktion (ADUSO). (nur 2)

(2)

- i. Herr Braun arbeitet zu viel _____ seine Frau mag das nicht. (A. aber B. denn)
- ii. Ich habe zwei Autos _____ sie sind sehr modern. (A. und B. oder)
- iii. Die Lehrerin kommt heute nicht, _____ sie ist krank. (A. sondern B. denn)

d. Ergänze Personalpronomen! (nur 2)

(2)

- i. Der Orangensaft ist nicht kalt. Ich mag _____ nicht. (A. ihn B. er)
- ii. Die Waschmaschine ist kaputt. _____ funktioniert nicht. (A. Sie, B. Ihr)
- iii. Marie trifft ihre Freundin und _____ gehen zusammen ins Kino. (A. sie, B. Sie)

e. Ergänze bitte Präposition und Artikel! (nur 2)

(2)

- i. Ich brauche eine Lampe _____ Küche. (A. für meine, B. durch meinen)
- ii. Er kommt heute _____ Freund Hans. (A. für seine B. ohne seinen)
- iii. Der Mann fährt sein Auto _____ Baum. (A. gegen den B. um die)

4. Wortschatz

(4)

a. Was passt nicht?

(1)

- i. rot, bunt, hell, dunkel
- ii. Deutschland, Italien, Frankreich, Spanisch

b. Wie heißt der Oberbegriff?

(1)

- i. Herbst, Sommer, Winter sind _____. (A. Monate B. Jahreszeiten)
- ii. Montag, Mittwoch, Donnerstag sind _____. (A. Wochentage B. Wochenende)

c. Was passt?

(1)

- i. ich: meine Schule Sie: _____ Schule (A. ihre B. Ihre)
- ii. Wohnzimmer: wohnen Küche: _____ (A. kuchen B. kochen)

d. Wie spät ist es?

(1)

- i. 3.30 pm: Es ist _____. (A. halb drei B. fünfzehn Uhr dreißig)
- ii. 8.15 am: Es ist _____. (A. Viertel nach acht B. Viertel vor acht)

मछुवा नदी के तट पर पहुँचा। उसने मछली को पुकारकर कहा - “मछली, मछली, इधर तो आ।”

मछली आ गई। उसने पूछा - “क्या है?”

मछुवे ने कहा - “हम लोगों के लिए क्या तू एक अच्छा घर नहीं बनवा देगी?”

मछली - “अच्छा जा! तेरे लिए एक घर बन गया। तेरी मछुवी घर में बैठी है।”

मछुवे ने आकर देखा कि सचमुच उसका एक अच्छा घर बन गया है। कुछ दिनों के बाद मछुवी ने कहा - “सिर्फ घर होने से क्या हुआ? खाने-पीने की तो तकलीफ है। जाओ, मछली से कुछ धन माँगो।”

मछुवा फिर नदी तट पर गया। उसने मछली को पुकारकर कहा - “मछली, मछली! इधर तो आ।”

मछली ने आकर पूछा - “क्या है?”

मछुवे ने कहा - “सुन तो, क्या तू हमें धन देगी?”

मछली ने कहा - “जा, तेरे घर में धन हो गया।”

मछुवे ने आकर देखा कि सचमुच उसके घर में धन हो गया है। कुछ दिनों के बाद मछुवी ने कहा - “इतने धन से क्या होगा? हमें तो राजकीय वैभव चाहिए। राजा की तरह एक महल हो, उसमें बाग हो, नौकर-चाकर हो और राजकीय शक्ति हो। जाओ, मछली से यही माँगो।”

मछुवी की यह बात सुनकर मछुवा कुछ हिचकिचाया। उसने कहा - “जो है, वही बहुत है।” परंतु मछुवी ने उसकी बात न सुनी। उसने स्वयं मछली की दिव्य शक्ति देख ली थी। यही नहीं, एक बार जब वह मछली को आटे की

गोलियाँ खिला रही थी, तब मछली से उसे आश्वासन भी मिल गया था; इसी से उसने मछुवे को हठपूर्वक भेजा।

मछुवा कुछ डरता हुआ मछली के पास पहुँचा। उसने मछली को पुकारा और धीरे से कहा - “क्या तू मछुवी को रानी बना देगी?”

मछली ने कहा - “अच्छा जा, तेरी मछुवी रानी बनकर महल में अभी घूम रही है।”

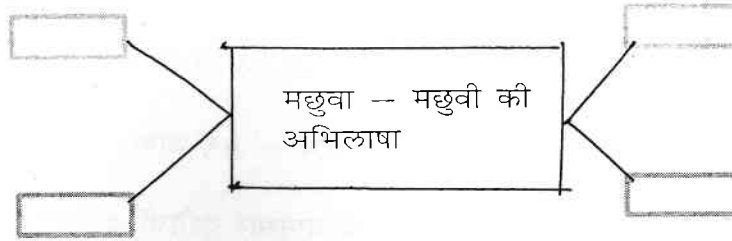
मछुवे ने आकर देखा कि सचमुच उसके घर में राजकीय वैभव हो गया है। उसकी मछुवी रानी होकर बैठी है। कुछ दिनों के बाद मछुवी ने फिर कहा - “अगर सूर्य, चंद्र, मेघ आदि सभी मेरी आज्ञा मानते तो कैसा होता?” उसने पुनः मछुवे को उसकी इच्छा के विरुद्ध मछली के पास भेजा।

मछुवे की बात सुनकर मछली रुष्ट होकर बोली - “जा-जा, अपनी उसी झोंपड़ी में रह।”

मछुवा और मछुवी दोनों फिर अपनी उसी टूटी-फूटी झोंपड़ी में रहने लगे। यही कहानी का अंत हो जाता है।

कहानी पुरानी है और घटना भी झूठी है। उसकी एक भी बात सच नहीं है पर इसमें हम लोगों के मनोरथों की सच्ची कथा है। आकांक्षाओं का कब अंत हुआ है? इच्छाओं की क्या कोई सीमा है? पर मछुवे के भाग्य परिवर्तन पर कौन उसके साथ सहानुभूति प्रकट करेगा? सभी यह कहेंगे कि यह तो उसका ही दोष था। उसकी स्त्री को संतोष ही नहीं था। यदि उसे संतोष हो जाता तो उसकी यह दुर्गति क्यों होती? मछुवे ने भी शायद यही कहकर अपनी स्त्री को झिड़का होगा परंतु मैं स्त्री को निर्दोष समझता

१. संजाल पूर्ण कीजिए :-

२. कारण लिखिए :

०२

१. घर होने से लाभ नहीं हुआ क्योंकि
२. धन प्राप्त होने से लाभ नहीं हुआ क्योंकि

३. 'लालच बुरी है' इस विषय पर अपने विचार ४० से ५० शब्दों में लिखिए !

०२

आ. निम्नलिखित प्रश्नों में से किसी एक प्रश्न का उत्तर ६० से ८० शब्दों में लिखिए !

०३

१. 'महत्त्वाकांक्षा और लोभ' निबंध में निहित मानवीय भावों से संबंधित विचार लिखिए !
२. 'अति से तो अमृत भी जहर बन जाता है', इस कथन को महत्त्वाकांक्षा और लोभ पाठ के आधार पर स्पष्ट कीजिए !

विभाग — २ पदय — ०६ अंक

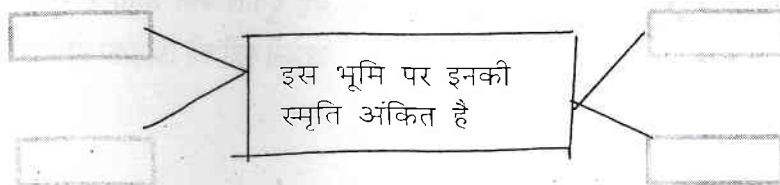
कृति.२ निम्नलिखित पद्यांश पढ़कर सूचना के अनुसार कृतियों कीजिए :-

०६

हे मेरे भारत-नेपाल-श्रीलंका !
 फीजी-सूरीनाम-पाक-गयाना !
 साऊथ अफ्रीका, यूके-यूएसए-कनाडा !
 फ्रांस रेनियन आदि के सहोदर बंधुओ !
 इस भूमि में तुम सभी की
 स्मृति अंकित है तल तक,
 कहते हैं 'स्वर्ग' इसे हिंद महासागर का
 कल्पना है या सत्य है ?
 प्रिय भाइयो, कल्पना भी हो
 तो स्वर्ग इसे तुम बना जाओ
 स्वागत-स्वागत-स्वागत है !

१. संजाल पूर्ण कीजिए :-

०२

२. निम्नलिखित शब्दजाल से चार सार्थक शब्द ढूँढकर लिखिए !

०२

भा	र	त	न
ह	म	य	क
म	ण	सा	य
प्र	प्रा	ग	ण

३. प्रस्तुत पदयांश का भावार्थ अपने शब्दों में लिखिए !

०२

विभाग — ३ व्यावहारिक हिंदी — ०६ अंक

कृति.३. निम्नलिखित प्रश्नों में से किसी एक प्रश्न का उत्तर ८० से १०० शब्दों में लिखिए !

०६

- अकाल^{से} उपजी गंभीर स्थितियाँ इस विषय पर समाचार पत्र के ~~न~~लिए समाचार लेखन किजिए !
- टेलीविजन के लिए समाचार वाचन की विशेषताएँ लिखिए !

विभाग — ४ व्याकरण — ०४ अंक

कृति.४.अ. कोष्ठक की सूचना के अनुसार किन्हीं दो वाक्यों का कालपरिवर्तन करके वाक्य फिर से लिखिए !

०२

- हम लोग सब उनको जानना चाहते हैं !
(सामान्य भविष्यकाल में बदलिए !)
- सभी यह कहेंगे कि यह तो उसका ही दोष
(पूर्ण वर्तमानकाल में बदलिए !)
- मछली हँसती हुई पानी में तैरने लगी !
(अपूर्ण भूतकाल में बदलिए !)

आ. निम्नलिखित मुहावरों में से किन्हीं दो मुहावरों का अर्थ लिखकर वाक्यों में प्रयोग कीजिए !

०२

- कलई खुलना !
- एक आँख से देखना !
- कान देना !

MLDC-SVT-FYJC-30012024/300-400/IT-25

Q.1. Fill in the blanks:-

05M

1. _____ are used to do arithmetic and logical operators.
2. _____ are non-executable program.
3. _____ in HTML is used to accept user input.
4. _____ defines additional details.
5. The functionality of website is managed by _____.

Q.2. True or False:-

05M

1. Size sets thickness of a ruled line.
2. A function is a subprogram designed to perform a particular task.
3. onClick when user releases a mouse button over an element.
4. A visited link is underlined and blue.
5. Value specifies the width of the text box.

Q.3. Multiple choice questions (one answer):-

05M

1. _____ function is used to parse string and convert it into a number.
a. parseInt() b. parseFloat() c. parseText() d. parseString()
2. operators that require one operand is called as _____ operator.
a. Binary b. Ternary c. Unary d. Operand
3. _____ name in JavaScript is declared with keyword 'var'.
a. Var b. Variable c. Int d. String
4. URL stand for _____
a. Uniform Resource Location
b. Uniform Research Locator
c. Uniform Research Location
d. Uniform Resource Locator
5. <Input type="_____"> displays push button which activates on events.
a. Submit b. Reset c. Password d. Button

Q.4. Write a HTML code for the following:-

05M

Write a program in HTML to create form and submit it with personal data like name, Address and standard.

Q.5. Write a program in JavaScript

05M

Write a program in JavaScript to check entered number is positive or negative.

कृती.१. पुढील उता—याच्या आधारे सूचनांनुसार कृती करा.

१. आकृतीबंध पूर्ण करा —
 १. बहिणाबाई या यांच्या मातोश्री —
 २. प्रतिभा हे कवीला लाभलेले —
२. कोण ते लिहा —
 १. वयाच्या बहात्तराव्या वर्षी मरण पावल्या —
 २. इतकी वर्षे तोंडात मूग धरून बसलेले —

०१
०१

०१
०१

सुप्रसिद्ध मराठी कवी सोपानदेव चौधरी यांच्या ह्या मातोश्री. वयाच्या बहात्तराव्या वर्षी त्या मरण पावल्या. सोपानदेवांची आणि माझी वीस-बावीस वर्षांची मैत्री आहे; पण त्यांच्या माजघरात सोन्याची खाण दडलेली असेल ह्याची मला माहिती नव्हती. त्यांना स्वतःला त्याची जाणीव असेल: पण ते पडले मूलखाचे लाजाळू. त्यांना वाटले, की खानदेशी वऱ्हाडी भाषेमधल्या आपल्या अडाणी आईच्या ओव्यांचे 'सुशिक्षित आणि सुसंस्कृत' महाराष्ट्र कौतुक करील की नाही कोणास ठाऊक! म्हणून ते इतकी वर्षे तोंडात मूग धरून बसले होते.

मागल्या दिवाळीच्या आधी एक दिवस ते असेच माझ्याकडे आले आणि एक चतकोर चोपडी हळूच उघडून त्यात उतरलेली आपल्या आईची एक कविता भीत भीत त्यांनी मला वाचून दाखवली.

येहेरीत दोन मोटा

दोन्हीमधी पानी एक

मोट हाकलतो एक

जीव पोसतो कितीक?

त्याबरोबर ती वही मी त्यांच्या हातातून खसकन ओढून घेतली आणि अधाशासारख्या सान्या कविता भरभर चाळल्या. भाषेची मला कुठेच अडचण वाटली नाही. मी ओरडून सोपानदेवांना म्हणालो, "अहो, हे बावनकशी सोने आहे! हे महाराष्ट्रापासून लपवून ठेवणे हा गुन्हा आहे." त्याच क्षणी हे काव्य प्रसिद्ध करायचे आम्ही ठरवले.

प्रतिभा हे कवीला लाभलेले निसर्गाचे देणे आहे. ते त्याच्याबरोबरच यावे लागते. यत्नाचा किंवा विद्येचा त्याच्याशी काही संबंध नाही, हे माझे आता ठाम मत झाले आहे. कोकिल पक्ष्याने तोंड उघडले, की आपोआप संगीत वाहू लागते. प्राजक्ताची कळी उमलली, की ती सुगंधाचेच

निःश्वास टाकू लागते. तसे जातीच्या कवीचे आहे. त्याचे हृदयच ताल धरून बसलेले असते. त्यामुळे त्याच्या जिभेवर शब्द जो येतो तो मुळी नाचतच येतो. सृष्टीतले सौंदर्य तेवढे त्याच्या डोळ्याला दिसते आणि जीवनातले संगीत त्याला ऐकू येते. डोंगराच्या कपारीआडून जसा एखादा झरा उचंबळत असतो, तसे काव्य एकसारखे त्याच्या हृदयातून उसळ्या घेत असते, असे मानल्याखेरीज जगातील अमर काव्य कसे जन्माला येते हे कोडे सुटणार नाही.

३. स्वमत / अभिव्यक्ती

०४

‘बहिणाबाईंचे साहित्य जुन्यात चमकणारे व नव्यात झळकणारे आहे’ हे लेखकाचे विचार तुमच्या शब्दांत स्पष्ट करा.

किंवा

बहिणाबाईंच्या काव्यातील भाषेची वैशिष्ट्ये लिहा.

कृती.२री. पुढील कवितेच्या आधारे सूचनांनुसार कृती करा.

१. चौकटी पूर्ण करा.

०२

१. शब्दांनी पोटाशी घेतले —

२. डोळ्यांपुढे अंधारून आल्यावर शब्दांचे कार्य —

२. आकृतिबंध पूर्ण करा —

०२

कवी स्वतःला म्हणतात —

आकान्ताने हाका घातल्या माझ्या
तेव्हा तेव्हा शब्दच धावून आले,
माझ्या निरुत्तर निखान्यांना
माउलीने घ्यावे तसे पोटाशी घेतले.

डोळ्यांपुढे अंधारून आले तेव्हा
शब्दांच्याच उजेडाने हात दिला,
एखादी आठवण आग घेऊन धावली
तेव्हाही शब्दांनीच हल्ला झेलला...

चिडून चिडून सांडत होते ऊन
तेव्हाही शब्दांनीच सावली धरली,
दिवसाही दाटायचा अंधार तेव्हा
शब्दांनीच हातात बिजली दिली.

जगून देणारे काही विसरायचे होते
तेव्हाही शब्दांनीच तोल सावरला,
मरणाच्या धारेत सापडलो तेव्हा
शब्दांनीच माझ्याकडे किनारा सरकवला

काहीही नव्हते हाती, वाटे स्वतःचीच भीती
तेव्हाही शब्दांनीच पाठीवर हात ठेवला,
कधी वाऱ्याने टाळले, कधी निवाऱ्यांनी टाळले
तेव्हाही शब्दांनीच उरात आश्रय दिला.

मी भिकारी : मी शब्दांना काय देऊ ?

मी कर्जदार : शब्दांचा कसा उतराई होऊ ?

मी शब्दांत शिरलो आणि स्वतःला वाचविले :

जहर मी प्यालो आणि शब्दांनी ते पचविले.

३. काव्यसौंदर्य

खालील काव्यपंक्तीतून व्यक्त होणारा अर्थ लिहा.

‘मरणाच्या धारेत सापडलो तेव्हा, शब्दांनीच माझ्याकडे किनारा सरकवला’

किंवा

‘शब्दाला शस्त्राची धार असते’ असे म्हणतात याविषयी तुमचे मत लिहा.

कृती ३री.

स्वमत / अभिव्यक्ती

अ. शालूला सदाने का साथ दिली असावी ते स्पष्ट करा.

किंवा

अ. शालू वहिनीच्या स्वगतातून मोहितच्या ~~का~~ बाबत आलेले विवेचन स्पष्ट करा.

ब. सूचनेनुसार कृती करा. (योग्य पर्याय निवडून लिहा)

१. ‘आम्ही गहू खातो’ या वाक्यातील शब्दशक्ती योग्य पर्यायातून निवडून लिहा.

अ. व्यंजना

ब. अभिधा

क. लक्षणा

२. ताजमहाल सुंदर आहे.

अ. लक्षणा

ब. अभिधा

क. व्यंजना

३. समाजातील असले साप ठेचलेच पाहिजेत.

अ. व्यंजना

ब. लक्षणा

क. अभिधा

४. ‘खिळवून ठेवणे’ वाक्प्रचाराचा अर्थ —

अ. ठोकत बसणे

ब. मन गुंतवून ठेवणे

क. खेळवणे

५. ‘तोंडात मूग धरून बसणे’

अ. मूग खाणे

ब. गप्पा मारणे

क. काहीही न बोलणे

Q.1.A. Select and write the most appropriate answer from the given alternatives for each question.

i. $\lim_{x \rightarrow 0} \left[\frac{5^{2x} - 1}{x} \right] = \underline{\hspace{2cm}}$

- a. $\log 5$ b. $2\log 5$
c. $\log 2$ d. $5\log 2$

ii. If $f(x) = \frac{x^2 - 9}{x - 3}$, $x \neq 3$
 $= k$; $x = 3$ is continuous
at $x = 3$, then $k = \underline{\hspace{2cm}}$

- a. 6 b. 3
c. -6 d. -3

iii. For a G.P. $r = \frac{1}{3}$, $a = 9$, then $t_5 = \underline{\hspace{2cm}}$

- a. $\frac{1}{3}$ b. $\frac{1}{9}$
c. $\frac{1}{81}$ d. $\frac{1}{27}$

iv. G.M. of two positive numbers whose A.M. and H.M. are 75 and 48 is

- a. 40 b. 50
c. 60 d. 70

v. The coefficient of correlation

- a. has no limits
b. can be less than 1
c. can be more than 1
d. varies between -1 and 1

vi. While drawing a scatter diagram, if all the points appear to form a straight line going downwards from left to right then there is $\underline{\hspace{2cm}}$.

- a. perfect positive correlation
b. simple positive correlation
c. perfect negative correlation
d. no correlation

vii. The value of χ^2 is always $\underline{\hspace{2cm}}$.

- a. positive b. negative
c. non-negative d. zero

B. Attempt **any Two** of the following questions :

i. Evaluate : $\lim_{x \rightarrow 0} \left[\frac{(5^x - 1)^2}{x \cdot \log(1 + x)} \right]$

ii. Examine continuity of the following function at $x = 2$.

$$f(x) = \begin{cases} x^3 - 2x + 1 & \text{if } x \leq 2 \\ 3x - 2 & \text{if } x > 2 \end{cases}$$

iii. Following table gives income (x) and expenditure (Y) of 25 families ;

Y \ X	200 - 300	300 - 400	400 - 500
200 - 300	III I	III I	I
300 - 400	-	III	III I
400 - 500	-	-	II

Find

- i. Marginal frequency distributions of income and expenditure
- iv. The correlation coefficient between two variables X and Y is 0.48. The covariance is 36 and the variance of X is 16. Find the standard deviation of Y.

Q.2.A. Attempt **any TWO** of the following :

i. Evaluate : $\lim_{x \rightarrow 0} \left[\frac{9^x - 5^x}{x} \right]$

ii. For a G.P. if $a = 2$, $r = \frac{2}{3}$, find S_6

iii. Following table shows the classification of applications for secretarial and for sales positions according to gender. Calculate the value of χ^2 statistic.

	Offered	Denied
Male	75	150
Female	25	50

iv. Draw scatter diagram for the data given below and interpret it.

X	8	6	2	4	7	8	9
Y	6	5	1	4	4	7	8

B. Attempt **any TWO** of the following questions :

i. For what values of a and b is the function.

$$f(x) = \begin{cases} ax + 2b + 18 & \text{for } x \leq 0 \\ x^2 + 3a - b & \text{for } 0 < x \leq 2 \\ 8x - 2 & \text{for } x > 2 \end{cases}$$

Continuous for every x ?

- ii. Find $(70^2 - 69^2) + (68^2 - 67^2) + (66^2 - 65^2)$
 $+ \dots + (2^2 - 1^2)$
- iii. Find correlation coefficient between x and y series for the following data and interpret the result.
 $n = 15, \bar{x} = 25, \bar{y} = 18, \sigma_x = 3.01,$
 $\sigma_y = 3.03, \sum (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y}) = 122$
- iv. Two dice are thrown simultaneously 25 times. The following pairs of observations are obtained.
 $(2, 3), (2, 5), (5, 5), (4, 5), (6, 4), (3, 2),$
 $(5, 2), (4, 1), (2, 5), (6, 1), (3, 1), (3, 3),$
 $(4, 3), (4, 5), (2, 5), (3, 4), (2, 5),$
 $(3, 4), (2, 5), (4, 3), (5, 2), (4, 5),$
 $(4, 3), (2, 3), (4, 1)$

Prepare a bivariate frequency distribution table for the above data. Also obtain the marginal distributions.

MLDC-SUT-FYJC-03012024/300-400/OCM-25

Q.1.A. Select the correct option and rewrite the sentences :

05

1. Small Industrial Development Bank of India (SIDBI) was established in _____.
(1989, 1990, 1991)
2. MNCs are powerful _____ entities.
(economical, political, social)
3. In April _____ KVIC was established.
(1955, 1953, 1957)
4. _____ company has public accountability.
(MNC, Private, Government)
5. _____ came into existence on July 12, 1982.
(NABARD, KVIC, SIDBI)

Q.1.B. State True or False :

05

1. SIDBI has its head office at Mumbai.
2. Public sector organisations are owned by government.
3. The NABARD has been recognized as the apex institution for financing large scale industries.
4. The Minister-in-charge of ministry is the head of departmental organization.
5. Dr. Mohammad Yunus is known as the 'Father of Rural Banking'.

Q.1.C. Give one word / phrase / term

03

1. An organization which is answerable to parliament or state assembly whosoever creates it.
2. Life blood of business.
3. An international organization dedicated to providing finance, advice and research to developing nations.

Q.2. Explain the following terms / concepts (Any 2)

04

1. Udyami Mitra
2. Self-Help-Group
3. KVIC

Q.3. Distinguish between : (Any 2)

08

1. Departmental Organisation and Government Company
2. Private Sector Organisation and Public Sector Organisation
3. Statutory Corporation and Multinational Corporation

MLDC-SUT-FYJC-30012024/100-200/SP-25

Q.1.A. Select the correct answer from the options given below and rewrite the statements : 05

1. The notice of the general meeting must be sent to all members _____ clear days before the meeting.
a. 24 b. 21 c. 14
2. For passing special resolution _____ majority is required.
a. 51% b. 66% c. 75%
3. A proxy can vote only in the case of voting by _____.
a. division b. show of hand c. poll
4. An extra ordinary general meeting is held _____.
a. once in a year b. once in the life time c. under special circumstances.
5. Writing the minutes of meeting is the duty of the _____.
a. Chairman b. Director c. Secretary.

B. State whether the following statements are True or False : 05

1. Maximum number of members required to attend the meeting is called as Quorum.
2. An agenda is sent along with the notice.
3. A members has a right to attend Board meeting.
4. Chairman has right to conduct the meeting.
5. Board Meetings are called once in a year.

C. Find the odd one. 03

1. Ordinary Resolution, Resolution requiring special notice, Substantive motion
2. Annual General Meeting, Extra Ordinary General Meeting, Board Meeting
3. Voting by Voice, Voting by Ballot, Casting vote

Q.2. Explain the following terms / concepts (Any 2) 04

1. Agenda
2. Virtual Meeting
3. Minutes

Q.3. Distinguish between the following (Any 2) 08

1. Ordinary Resolution and Special Resolution
2. Shareholders' Meeting and Board Meeting
3. Motion and Resolution.

प्रथमः विभागः सुगम संस्कृतम् । (०४)

प्र. १ अ) चिह्नयोः अर्थं लिखत।

प्र. १ आ) व्यावहारिकशब्द-मञ्जूषायाः शब्दान् चित्वा-उचित स्तंभे लिखत।

रूग्णालयः	वस्त्रालयः

(युतकम्, तापमापिका, स्वेदकः, दर्बी, रूग्णः)

द्वितीयः विभागः - गद्यम् (०६)

प्र. २ अ) गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत।

देवाश्चासुराश्चोभये प्राजापत्याः । प्राजापतेः पितुः सत्यानृते वाचमेव दादाद्यमुपेयुः । सत्यं चैवानृतं च वाक् । त उभय एव सत्यमवदन्, उभये अनृतम् अवदन् । ते ह सदृशं वदन्तः सदृशा एवासुः । । अनृतम् उत्सृज्य ते देवा सत्यम् अन्वालेभिरे । उ ह असुरा सत्यम् उत्सृज्य अनृतम् अन्वालेभिरे । तद् ह यदसुरेषु सत्यम् आस तद् ईक्षाञ्चक्रे, देवा वा अनृतम् उत्सृज्य सत्यम् अन्वालेभ्यस्त । हन्त तद् (देवान्) अयानि । तद् सत्यं देवान् आजगाम ।

१. अवबोधनम् । (३ तः २)

१. पूर्णवाक्येन उत्तरत । देवासुराः कस्य पुत्राः आसन् ?

२. रेखाङ्कितमपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत । देवाः सत्यम् अन्वालेभिरे ।

३. वाक्यं पुनर्लिखित्वा सत्यम्/असत्यं लिखत । प्राजापतेः पितुः सत्यानृते वाचमेव दादाद्यमुपेयुः ।

२. शब्दज्ञानम् । (३ तः २)

१. सत्यं देवान् आजगाम । ('देवान्' शब्दस्य स्थाने 'तद्' सर्वनामस्य योग्यं रूपं योजयत ।)

२. समानार्थकशब्दान् लिखत । अ) देवाः ब) पितृ

३. सन्धिविग्रहं कुरुत । दायाद्यमुपेयुः - + ।

प्र. २ आ) स्तंभं पूरयत ।

देवाः	असुराः

(सत्यवादिनः, अनृतवादिनः, ऐषावीरतराः, आढ्यतराः)

तृतीयः विभागः - पद्यम् (०४)

प्र. ३ अ) पद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत।

तथा च पूर्वं राजाभूत् तपस्वी करुणापरः । दाता धीरः शिबिर्नाम सर्वसत्त्वाभयप्रदः । ।
त वञ्चयितुमिन्द्रोऽथ कृत्वा श्येनवपुः स्वयम् । मायाकपोतवपुषं धर्ममन्वपतद् द्रुतम् । ।
कपोतश्च भयात् गत्वा शिबिरेऽङ्गमशिश्रियत् । मनुष्यवाचो श्येनोऽथ स तं राजानमब्रवीत् । ।

राजन् भक्ष्यमिदं मुञ्च कपोतं क्षुधितस्य मे। अन्यथा मां मृतं विद्धि कस्ते धर्मस्ततो भवेत्।।

अवबोधनम्। (३ तः २)

१. पूर्णवाक्येन उत्तरत। कपोतः कम् अशिश्नियत्?

२. कः कं वदति? - हे राजन् ! मां मृतं विद्धि।

३. वाक्यं पुनर्लिखित्वा सत्यम्/असत्यं लिखत। राजा शिविः करुणापरः आसीत्।

१. शब्दज्ञानम्। (३ तः २)

१. विशेषण-विशेष्ययोः मेलनं कुरुत।

दाता	इदम्
तम्	शिविः
	राजानम्

२. विरुद्धार्थकशब्दान् लिखत। अ) दाता × ब) सत्यम् ×

३. पद्यांशतः द्वे पूर्वकालवाचक-धातुसाधित-त्वान्त-अव्यये चिनुत।

चतुर्थः विभागः - भाषाभ्यासः (०६)

प्र.४) अधोनिर्दिष्टाः कृतीः कुरुत।

प्र.४अ) नाम-सर्वनामतालिका पूरयत। (६ तः ४)

नाम/सर्वनाम	प्रातिपदिकम्	अन्तम्	लिङ्गम्	विभक्तिः	वचनम्
भाषासु		आकारान्त		सप्तमी	बहुवचनम्
राजानम्	राजन्			द्वितीया	
सः	तद्	xxxxxxxx		प्रथमा	एकवचनम्

आ) समासतालिकां पूरयत। (३ तः २)

सामासिकशब्दः	समासविग्रहः	समासनाम
अत्याज्यः		नञ्प्रत्ययः
इन्द्रधर्मौ	इन्द्रः च धर्मः च।	
देवासुराः		इतरेतरद्वन्द्वः

इ) सूचनानुसारं परिवर्तनं कुरुत। (३ तः २)

१. सत्यं देवान् आजगाम। (लङ्लकारे परिवर्तयत।)

२. स अन्ततः पराजयते। (बहुवचने परिवर्तयत।)

३. श्येनः राजानम् अब्रवीत्। (वाच्यपरिवर्तनं कुरुत।)

चतुर्थः विभागः - साहित्यपरिचयः (०५)

प्र.५) उचितं विकल्पं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत। (७ तः ५)

१. सामान्यजनानां वेदः। (सामवेदः, यजुर्वेदः, अथर्ववेदः)

२. ऋग्वेदे मण्डलानि सन्ति। (अष्ट, दश, द्वादश)

३. यजुर्वेदे महत्वं वर्णितम्। (यज्ञस्य, निसर्गस्य, सामान्यजनानाम्)

४. नाम मन्त्राणां सन्ग्रहः। (ऋक्, संहिता, सूक्तम्)

५. वेदवाङ्मयस्यअङ्गानि नाम वेदाङ्गानि । (पञ्च, सप्त, षड्)
६. नाम उच्चारणशास्त्रम् । (शिक्षा, कल्प, व्याकरणम्)
७. आयुर्वेदस्य मूलस्रोतः । (यजुर्वेदः, अथर्ववेदः, ऋग्वेदः)

शम्